

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ

ทะเบียนเลขที่ สช 65100176

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ คำขอเลขที่ 62100219 ทะเบียนเลขที่ สช 65100176 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 16 กันยายน 2562

ประกาศ ณ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

(นายวุฒิไกร ลีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ

Nam Dok Mai Samutprakarn Mango หรือ Ma Muang Nam Dok Mai Samutprakarn

(1) เลขที่คำขอ	62100219	ทะเบียนเลขที่	สช 65100176
(2) วันที่ยื่นคำขอ	16 กันยายน 2562	วันที่ขึ้นทะเบียน	16 กันยายน 2562
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดสมุทรปราการ ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ถนนสุทธิภิรมย์ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ 10270		
(4) รายการสินค้า	มะม่วงน้ำดอกไม้		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ (Nam Dok Mai Samutprakarn Mango หรือ Ma Muang Nam Dok Mai Samutprakarn) หมายถึง มะม่วงน้ำดอกไม้พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ 4 ที่มีผลทรงรี ด้านข้างผลมีขนาดใหญ่ และเล็กงที่ท้ายผลหรือปลายแหลม ผลสุกมีผิวสีเหลืองเข้ม หรือเหลืองทอง เปลือกบาง เนื้อผลสีเหลืองอมส้ม เนื้อละเอียด ไม่มีเสี้ยน เมล็ดเล็กแบนลึบ รสชาติหวานละมุน ไม่หวานแหลม มีกลิ่นหอม ปูกและผลิตในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์มะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ 4

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ทรงผล ผลทรงรี ด้านข้างผลมีขนาดใหญ่ และเล็กงที่ท้ายผลหรือปลายแหลม น้ำหนักต่อผลอยู่ในช่วง 300 – 600 กรัมต่อผล
- ผลดิบ ผิวเปลือกสีเขียวปนขาว เนื้อสีขาวแน่นและหนา รสเปรี้ยว
- ผลสุก ผิวเปลือกสีเหลืองเข้ม หรือเหลืองทอง เปลือกผลบาง
- เนื้อผล สีเหลืองอมส้ม เนื้อละเอียด ไม่มีเสี้ยน มีกลิ่นหอม ไม่มีกลิ่นขี้ไต้
- เมล็ด เมล็ดเล็ก แบนลึบ
- รสชาติ หวานละมุน ไม่หวานแหลม ค่าความหวานอยู่ในช่วง 18 – 24 องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ ต้องเป็น “มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ 4” ที่ได้จากแหล่งพันธุ์ คุณภาพดีหรือเชื่อถือได้ ตรงตามพันธุ์ ไม่มีโรคและแมลงทำลาย ซึ่งได้จากการเสียบยอด หรือทาบกิ่ง โดยการนำพันธุ์ มาอนุบาล ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และกำจัดลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ออกไป เช่น ใบที่เป็นโรคหรือมีร่องรอย การทำลายของแมลง รากบิดงอ กิ่งแห้งไม่สมบูรณ์ เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปปลูก

(2) พื้นที่ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ สามารถปลูกได้ในพื้นที่ร่องสวน พื้นที่ราบ หรือบริเวณคันบ่อ โดยพื้นที่ปลูกควรมีการปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสม มีการกำจัดวัชพืช ลักษณะพื้นที่ควรมีความลาดเท เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง หรือมีร่องระบายน้ำ

(3) แหล่งน้ำ ต้องเป็นแหล่งน้ำที่มีความปลอดภัย คือ มีคุณสมบัติที่ไม่เป็นอันตรายต่อการผลิตมะม่วง น้ำดอกไม้สมุทรปราการ อาจเป็นน้ำในร่องสวน บ่อ สระ น้ำฝน ซึ่งในบางฤดูอาจมีรสกร่อยซึ่งเกิดจากน้ำทะเลหนุน

(4) การปลูก ระยะปลูกโดยทั่วไปคือระหว่างต้นและแถวคือ 4-7 เมตร ขุดหลุมปลูกกว้างยาวลึก ขนาด 50 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละสภาพพื้นที่ ใส่ปุ๋ยที่คลุกเคล้ากับดินรองกันหลุมปลูก

(5) นำต้นพันธุ์มะม่วงที่เตรียมไว้มาปลูกในหลุม กลบดินสูงกว่าปากหลุมเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำขัง ใช้หลัก ปักค้ำยันไม่ให้ต้นล้ม หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(6) ให้น้ำอย่างเพียงพอ แต่ควรงดการให้น้ำช่วงก่อนมะม่วงแทงช่อดอก หลังแทงช่อดอกแล้วจึงให้น้ำ ตามปกติ ใส่ปุ๋ยและธาตุอาหารเสริมตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ควรมีการตัดแต่งกิ่งและป้องกันกำจัดศัตรูมะม่วง อย่างถูกวิธี

การเก็บเกี่ยว

(1) ควรเก็บเกี่ยวผลผลิตที่แก่จัด โดยการสังเกตผลที่มีลักษณะผิวเป็นมันนวล บริเวณปลายผลจะมีสีเหลืองเล็กน้อย (กรณีมะม่วงไม่ห่อผล) หรือใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2-3 ผล มาถ่วงน้ำหนักหากจมน้ำแสดงว่ามะม่วงแก่ หรือการนับวัน หลังจากมะม่วงออกดอก 100-115 วัน ก็สามารถเก็บเกี่ยวได้

(2) ต้องเก็บเกี่ยวด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิต ผลไม่ช้ำ ไม่มีรอยแผล

(3) ควรให้มีชั้นผลติดมาด้วย ความยาวประมาณ 1.0-3.0 เซนติเมตร เพื่อป้องกันน้ำยางไหลมาเปื้อนผล ทำให้เสียคุณภาพ

(4) ใช้อุปกรณ์ในการเก็บมะม่วง เช่น ตะกร้อสอย ใช้มือเก็บ ใช้บันไดปีนเก็บ หรือใช้เครื่องมืออุปกรณ์อื่น ที่ไม่กระทบต่อคุณภาพมะม่วง เป็นต้น

(5) การบ่มสุก บ่มด้วยแก๊สหรือถ่านแก๊ส โดยต้องระวังอย่าให้ผลมะม่วงสัมผัสกับถ่านแก๊ส ใช้เวลาบ่ม 1-2 คืน แล้วนำออกมาผึ่งไว้ในที่ร่มอีก 1-2 วัน

(6) หลังการเก็บเกี่ยวควรมีการจัดการต้นและแปลงปลูกอย่างเหมาะสม กำจัดกิ่งและผลที่มีการทำลาย ของโรคและแมลงออกจากแปลงปลูกและนำไปทำลายอย่างถูกต้อง ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อฟื้นฟู สภาพต้นมะม่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ” หรือ “Nam Dok Mai Samutprakarn Mango” หรือ “Ma Muang Nam Dok Mai Samutprakarn”

(2) ให้ระบุชื่อและที่อยู่ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า ที่ติดต่อได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 13 - 14 องศาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 100 - 101 องศาตะวันออก เป็นที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนล่าง บริเวณที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลลงสู่อ่าวไทย หรือเรียกบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ซึ่งเกิดขึ้นจากการทับถมของตะกอนหนา ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มติดทะเลอ่าวไทย มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางพื้นที่ ลักษณะดินเป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มเป็นน้ำกร่อย หน้าดินลึก 100-150 เซนติเมตร ดินมีสภาพเป็นกลางถึงด่าง ค่าพีเอช (pH) 5.5-8.5 และจากหลักฐานทางธรณีวิทยา นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการนับล้านปีก่อนทั้งหมดเคยเป็นทะเล ต่อมาบริเวณนี้ตื้นเขิน ซึ่งเกิดจากการสะสมตัวของตะกอนดินเคลย์ทะเล (Marine Clay) โดยอิทธิพลของน้ำทะเลและตะกอน ดินเคลย์ที่เกิดจากอิทธิพลของน้ำขึ้นน้ำลงและแม่น้ำล้นฝั่งในฤดูน้ำหลาก ตะกอนขนาดละเอียดถูกพัดพามาสะสมอย่างต่อเนื่องและยาวนาน อัตราการสะสมคงตัวและสม่ำเสมอจนได้ตะกอนดินเหนียวที่มีขนาดละเอียดมาก มีซากพืชซากสัตว์ปนดินเหนียวปนพีท (Peat Clay) และมีแร่ธาตุที่สำคัญหลายชนิด ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้พื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการเป็นดินที่มีธาตุอาหารพืชสูง โดยเฉพาะธาตุโพแทสเซียมที่มีความสำคัญในการสร้างและเคลื่อนย้ายสารอาหารพวกแป้งและน้ำตาล ซึ่งเกษตรกรมักจะใส่เพื่อปรับปรุงคุณภาพผลไม้มให้มีรสชาติดีขึ้น นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดแล้ว จังหวัดสมุทรปราการยังมีลำคลองรวม 95 สาย โดยเป็นคลองชลประทาน 14 สาย คลองธรรมชาติ 81 สาย ทำให้พื้นที่เกษตรมีปริมาณน้ำอย่างเพียงพอ ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นแบบชายทะเล เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนติดอยู่กับอ่าวไทยจึงได้รับอิทธิพลของลมทะเล และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูฝนเริ่มเดือนมิถุนายน-ตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,682.26 มิลลิเมตรต่อปี อากาศเย็นสบายตลอดปีไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัดจนเกินไป ฤดูร้อนเริ่มเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.59 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 67.64%

ปัจจัยทางภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว เป็นปัจจัยเฉพาะส่งผลให้มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการมีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น โดยเฉพาะรสชาติที่หอมหวานละมุน ไม่หวานแหลม เนื้อละเอียด ไม่มีเสี้ยน ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสมุทรปราการ หมายถึงกำแพงชายทะเลหรือกำแพงริมทะเล หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า “เมืองปากน้ำ” เป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลที่สำคัญในอดีต สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีในสมัยพระเจ้าทรงธรรม ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน มีลำคลองเป็นจำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์

เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชต่าง ๆ พืชหลัก ๆ เช่น ข้าว มะพร้าว พืชผัก มะม่วง เป็นต้น สำหรับมะม่วงจากการบอกเล่าสืบต่อกันมา มีการปลูกกันมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ แต่เดิมปลูกไว้เพื่อบริโภค มีการปลูกเกือบทุกบ้าน โดยมีประเพณีที่เชื่อมโยงกับมะม่วงคือ ประเพณีสลากภัตมะม่วง เป็นประเพณีที่จัดขึ้นประมาณเดือน 5 ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วงได้ ชาวบ้านจะนำผลผลิตมะม่วงของตนเองไปทำบุญที่วัด นอกจากนี้ มะม่วงน้ำดอกไม้ยังถือเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียง ดังปรากฏอยู่ในคำขวัญของอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการว่า “ร่วมบุญบัวหลวง หวานมะม่วงน้ำดอกไม้ ไหว้หลวงพ่อโตศักดิ์สิทธิ์ ยอดปลาสดบางพลี”

การปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการสมัยก่อนจะปลูกพันธุ์พื้นเมือง เช่น พันธุ์เขียววูล แต่ภายหลังประมาณปี พ.ศ. 2522 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้นำพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้พื้นเมือง ไปปรับปรุงพันธุ์แล้วตั้งชื่อว่า มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ 4 ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและเป็นมะม่วงหายากที่ออกผลผลิตได้นอกฤดูกาล ขยายพันธุ์ออกมาให้เกษตรกรของจังหวัดสมุทรปราการนำมาปลูก จากการปลูกพบว่าให้ผลผลิตที่มีรสชาติดี หวาน หอม เนื้อละเอียด ไม่มีเสี้ยน จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกทั่วทั้งจังหวัด และเป็นมะม่วงที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดสมุทรปราการ จนประชาชนทั่วไปเรียกว่า “มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ” สำหรับภาครัฐ ได้กำหนดให้มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการเป็นของดีอีกชนิดหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ จึงได้กำหนดให้มีการจัดงานวันมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการเป็นประจำทุกปี และเนื่องจากมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการมีความโดดเด่นด้านรสชาติและคุณภาพเนื้อที่ดี ทำให้ได้รับรางวัลจากการประกวดอย่างต่อเนื่อง เช่น รางวัลชนะเลิศงานมหกรรมสินค้าเกษตรภาคตะวันออก เป็นต้น

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดสมุทรปราการ รายละเอียดตามแผนที่

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

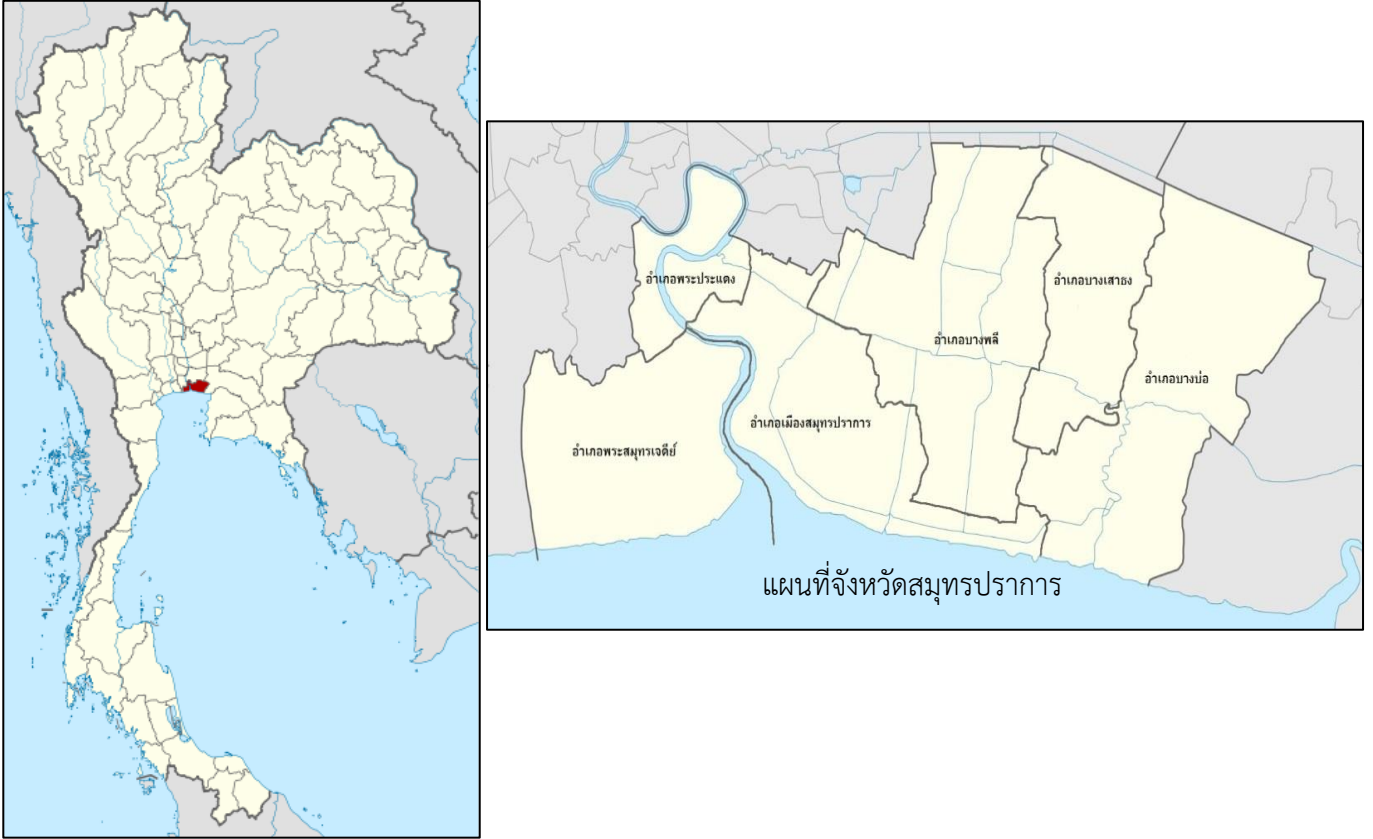
- (1) มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(8) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดสมุทรปราการ